İlköğretim Öğrencilerinin İnternetten Yararlanmalarına İlişkin Anne-Baba Tutumlarının Değerlendirilmesi

Mehmet AKSÜT, İbrahim ÖZER, Aysun GÜNDÜZ, Pınar KAŞIKCI
Uşak Üniversitesi Eğtim Fakültesi
dr.aksut@ gmail.com, ibooozer@hotmail.com, aysun.gunduz@mynet.com, pkasikci87@mynet.com

Özet: Günümüzde teknolojik gelişmeler yaşamımızı büyük ölçüde etkilemektedir. Bilişim teknolojisini kullanmadan günlük yaşantımızı devam ettirmek pek olası görünmemektedir. Yetişkinlerin yanında çocuk yaştaki bireyler de interneti kullanmaktadırlar. Ana ve babaların çocukların internetten yararlanmaları konusundaki tutumları, onların sağlıklı gelişimi açısından çok önemlidir.

Araştırmanın amacı; çocukların internetten yararlanmalarına ilişkin ana baba tutumlarının değerlendirilmesidir. İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin internet kullanmaları konusunda ebeveynin nasıl bir tutum sergilediğinin açığa çıkarılması açısından bu çalışma önemlidir. Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Uygulanan ankette 20 soru bulunmaktadır. Tutumlar beşli likert ölçeği ile değerlendirilmiştir. Araştırmanın evreni Uşak İli merkez ilköğretim okullarındaki öğrencilerin velileri, örneklemi bu okullardan tasadüfi örneklem yoluyla seçilen altı okulun 224 öğrencisinin velisidir.

Araştırma bulgularına göre; katılımcıların yarısından fazlası ilköğretim okulu mezunudur (% 55.36). İki çocuğu internet kullanacak yaşta olanlar (% 48.66) ile günde bir saat internet kullanabilir diyenler (% 54.91) katılımcıların önemli bir kısmını oluşturmaktadır.

Ana ve babalar; çocuklar internete girdiğinde uygun olmayan sitelere karşı önlem alınmalıdır (4,56). İnternet evleri okullardaki bilgi teknolojileri sınıfları sık sık denetlenmelidir (4,54) Okul yönetimi çocuğumun devamsızlığını hemen bildirmelidir (4,46), çocuklar internet evlerine büyükleri ile birlikte gitmelidir (4,20) ve çocuğum internet evine habersiz gittiğinde kesin ceza veririm (3,91) diye açık bir tutum sergilemektedirler.

Çocuğumun interneti kullanması bana keyif verir (2,51), internet çocukların yaratıcılığını engellemektedir (2,85),ailede yabancılaşmaya neden olmaktadır (3,18), internet çocukların sağlıklı gelişimine olumsuz etkileri olabileceği (3,59) gibi konularda görüş birliğinin olmadığı görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: İnternet, İlköğretim, Ana Baba Tutumları.

Sonuç olarak; ilköğretim çağındaki çocukların internetten yararlanamaları konusunda ana ve babaların engelleyici bir tutum ortaya koymadıkları, bilişim teknolojisinin çocuklarının eğitiminde kullanılmasını destekledikleri, okul yönetimlerinin ders saatlerinde çocukların internet evlerine gitmelerini önlemek için tedbirler almalarını istedikleri tespit edilmiştir. Bilinçli internet kullanımının yaygınlaştırılması bağlamında, ana babalara bilişim eğitimi verilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Evaluating Parents Behaviour About Primary School Children in Using Internet

Summary: The technological developments affecting a big part of our life at present days.It isn't most probably to continue our daily life without using the information technology. Such as adult people , more younger person who are in their childhood, use the internet as well.
Parental approaches, which are concerned about their children's getting adventages at the internet is very important for their healty development.

The arm of research is to assess of porental approachess about adventages of using internet an their children.

This study is important for revealing now the porental approach about using internet the in 4 and 5th class students of primary school. The cross-hatching method is used,in the research.
There are 20 questions in the overall survey , which has been applying. The approaches has been assessing with 5 measure of likert.

The universe of research is the tutors of the center primary schools of Uşak and the exampler are 224 tutors of 6 school that these schools were choosed in random selection.

Parents should take precaution about their children (4,56). They must evaluate their children about their usage of net (4,54). School administrators should inform the absence (4,46). Children should go to internet cafes with their parents (4.20). I punish my children (3,91)
There aren't any unity in the idea of; It gives me pleasure that my child uses internet (2.51), It hinders the child's creativity (2,85) it causes being stranger (3,18), net effects child's bevaviour in a bad way (3,59)

As a conclusion, it is determined that mothers and fathers don't hinder their children from the bad sides of internet, they support their children in the data processing, they take precautions about using net of their children. It is thought that there will be a widen conscious net using for children and their parents.

Key words; Internet, Primary School, Parents Behaviours

Giriş

Bilgisayar tekonolojileri ve internet, günümüz insanının, bilgi ve iletişim ihtiyaçlarına daha kolay, daha hızlı ve daha ekonomik çözümler bulabilmesini sağlamaktadır. [1] Bilginin, iki yönü keskin bir kılıca benzedeği kabul edilirse, doğru kullanılmasının yararlı, yanlış kullanılmasının zararlı olabileceği söylenebilir. Çağımızın super buluşlarından biri olan internet; teknolojinin diğer dalları için de geçerli olduğu gibi yanlış kullanıldığı takdirde insana zarar verebilir. Dikkatli kullanıldığı takdirde elde edilecek yararlar ise sınırsızdır.

Yetişkinlerin yanında, çocuk yaştaki bireyler de interneti kullanmaktadırlar. Bugün internet kullanımının yaygınlaşması internete girme yaşını okul öncesi dönemlere kadar düşürmektedir. Erişkinler için olduğu kadar çocuklar için de büyük bir eğlence, iletişim ve eğitim kaynağı olan Internet'in kullanımı ve

erişimi doğal olarak hızla yaygınlaşmaktadır. Internet, çocukların dünyayı keşfetmeleri, öğrenmeleri ve eğlenmeleri için mükemmel bir ortamdır. Ancak, internet kullanımının çocuklar için yarattığı riskler de göz ardı edilmemelidir. Çocuklar açısından bakıldığında; yasadışı yayınlar, şiddet ve cinsellik içeren siteler, tehlikeli insanlarla beden ve ruh sağlığını olumsuz etkileyebilecek nitelikte iletişim kurmaları, karşılaşabilecekleri risklerin başında gelmektedir. *Günümüzde 25 milyondan fazla çocuk Internet'te saatlerce sörf yapmakta ve her dört çocuktan biri seks sitelerine girmektedir. Internet, çocukları taciz etmeye çalışan erişkinler için çocukların yaşamlarına önemli bir giriş kapısı oluşturmuştur. Yapılan araştırmalar birçok çocuğun Internet'te kandırıldığını ve istismarla karşılaştığını göstermektedir.* **[2]**

Bireyler her geçen gün daha da genç yaşta çevrimiçi olmakta — gerçekten de, günümüzde Internet kullanıcıları arasında en hızlı büyüyen grup okul öncesi çağındaki çocuklardır. Birçok çocuk henüz 6 yaşına gelmeden okulda Internet'i kullanmaya başlamaktadır. Bu yaşlarda evde de çevrimiçi olmak istemeleri doğal karşılanmalıdır. Ancak 10 yaşın altındaki çocuklar, tek başlarına çevrimiçi olmak için yeterli düşünce becerisine sahip değildirler. Bu nedenle, 10 yaşın altındaki çocuklar Internet'i kullanırken tamamen ebeveynin gözetiminde olmalıdır. Çevrimiçi olduğunda, yalnızca ebeveynlerinin seçtiği siteleri ziyaret ettiklerinden emin olmak gerekmektedir. İnternet'te kişisel bilgilerini başkalarıyla hiçbir zaman paylaşmamalarını gerektiği öğretilmelidir. [3]

Çocukların bizden çok daha hızlı öğrendiği gerçeğini göz ardı etmek mümkün değildir. Biz bilgisayarın tuşlarına acemice basmaya çalışırken onlar kendilerine web sitesi bile kurabilmektedir. Onların zararlı olana değil faydalı olana yönelmesi hedef olarak belirlendiğinde; bilgilendirme ve kontrol mekanizması çalıştırılmalıdır. Ebeveynin bu görevleri başarıyla uygulayabilmeleri için de bilgisayar kullanımı ve internet konusunda ciddî biçimde bilgilenmeleri gerekmektedir. İnternetteki gelişimleri sürekli takip etmek ve bu gelişmelere gore çocukları yönlendirmek yararlı olacaktır. [4] Ana ve babaların çocukların internetten yararlanmaları konusundaki tutumları, onların sağlıklı gelişimi açısından çok önemlidir.

Bu çalışmada; ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin internet kullanmaları konusunda ebeveynin nasıl bir tutum sergilediğinin açığa çıkarılması amaçlanmıştır. Araştırmanın problemi; çocukların internetten yararlanmalarına ilişkin ana baba tutumlarının saptanması ve değerlendirilmesidir. Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Uygulanan ankette 20 soru bulunmaktadır. Tutumlar beşli likert ölçeği ile değerlendirilmiştir. Araştırmanın evreni Uşak İli merkez ilköğretim okullarındaki öğrencilerin velileri, örneklemi bu okullardan tasadüfi örneklem yoluyla seçilen altı okulun 224 öğrencisinin velisidir.

Bulgular

Çalışmada elde edilen değerler iki ayrı aşamada karşılaştırılmıştır. Anketin birinci bölümündeki kişisel sorulara verilen cevaplar tablolaştırılmış ve yüzdelik değerlerle yorumlanmıştır. İkinci bölümde yer alan tutum ölçeğine verilen cevaplar frekans tablosuna işlenmiş sonra da çarpanları ile ağırlıklı ortalamaları alınarak değerlendirilmiştir.

Araştırma bulgularına göre; anketi dolduran anneler daha fazladır. (% 53,57) katılımcıların yarısından fazlası ilköğretim okulu mezunudur (% 55.36).

Katılımcılar	f	%
İlköğretim	124	55.36
Lise	65	29,02
Yüksekokul	28	12,50
Üniveriste	7	3,13
Toplam	224	100.00

Tablo 1. Ana Babaların Öğrenim Durumu

İki çocuğu internet kullanacak yaşta olanlar (% 48.66) en yüksek sayıya sahip grubu oluşturmaktadır.

Çocuk Sayısı	f	%
Bir Çocuk	71	31,70
İki Çocuk	109	48,66
Üç Çocuk	39	17,41
Dört ve daha fazla	5	2,23
Toplam	224	100.00

Tablo 2. İnternet Kullanabilecek Yaştaki Çocukları

Çocuğunun günde bir saat internet kullanmasında sakınca görmeyen ebeveynler (% 54.91) katılımcıların önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Nitekim yapalan bir araştırmada bir hafta içinde internet kullanma süresinin 3 sat olmasının yerinde olacağı belirtilmektedir. [5]

Süre	f	%
Bir saat	123	54,91
İki saat	92	41,07
Üç saat	8	3,57
Dört ve daha fazla	1	0,45
Toplam	224	100.00

Tablo 3. Çocukların İnternet Kullanma Süresi

Faktörler	f	%
İşçi	54	24,11
Memur	37	16,52
Çiftçi	2	0,89
Esnaf	39	17,41
Ev Kadını	92	41,07
Toplam	224	100.00

Tablo 4. Ana Babaların Mesleklerine Göre Dağılımı

Ana ve babalar; (13.soru) çocuklar internete girdiğinde uygun olmayan sitelere karşı önlem alınmalıdır (4,56). (20.soru) İnternet evleri okullardaki bilgi teknolojileri sınıfları sık sık denetlenmelidir (4,54) (15.soru) Okul yönetimi çocuğumun devamsızlığını hemen bildirmelidir (4,46),

SORU	Hiç katılmıyorum	Az katılıyorum	Katılıyorum	Çok katılıyorum	Tamamen katılıyorum
9	54	68	66	6	30
11	7	10	50	21	136
13	4	3	28	13	176
14	10	25	53	23	113
15	2	5	43	11	163
16	7	37	76	24	80
18	32	45	62	20	65
19	51	52	50	21	50
20	5	3	31	12	173

Çizelge 1. Ana Babaların Çocuklarının İnternet Kullanılmasına İlişkin Görüşler

(11.soru) çocuklar internet evlerine büyükleri ile birlikte gitmelidir (4,20) ve (14.soru) çocuğum internet evine habersiz gittiğinde kesin ceza veririm (3,91) diye açık bir tutum sergilemektedirler.

(9.soru) Çocuğumun interneti kullanması bana keyif verir (2,51), (19.soru) internet çocukların yaratıcılığını engellemektedir (2,85), (18. soru) ailede yabancılaşmaya neden olmaktadır (3,18), (16.soru) internet çocukların sağlıklı gelişimine olumsuz etkileri olabileceği (3,59) gibi konularda görüş birliğinin olmadığı görülmüştür. Yapılan bir araştırmada; ebeveynleri üniversite mezunu olan öğrencileri internet kullanmaya daha fazla teşvik ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. [6]

Tartışma ve Sonuç

Sonuç olarak; ilköğretim çağındaki çocukların internetten yararlanmaları konusunda ana ve babaların engelleyici bir tutum ortaya koymadıkları, bilişim teknolojisinin çocuklarının eğitiminde kullanılmasını destekledikleri, okul yönetimlerinin ders saatlerinde çocukların internet evlerine gitmelerini önlemek için tedbirler almalarını istedikleri tespit edilmiştir. Bilinçli internet kullanımının yaygınlaştırılması bağlamında, ana babalara bilişim eğitimi verilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

[1] Emiroğlu G.B. "Türkiye'de Görme Engelliler İçin Bilişim" Bilişim 07 Bildiriler Kitabı s.80 Türkiye Bilişim Derneği Sheraton Oteli 14-16 Kasım 2007

[2] ŞAHİN F. " İNTERNET VE ÇOCUK İSTİSMARI" http://www.rtuk.org.tr/sayfalar/IcerikGoster.aspx?icerik_id=e564061a-3fa6-479c-9295-9376c25c6a06

[3] "Çocukları Çevrimiçi Olduklarında Korumaya Yönelik Aile Anlaşmaları Yapmak", 14.12.2004 http://www.microsoft.com/turkiye/athome/security/children/famwebrules.mspx

[4] ARTIŞ B. „İnternet ve Çocuk" artış http://www.yeniasya.de/bizimaile/?page=article_view&article_id=475)

[5]AKSÜT M. Ve diğ. (2006) "14-16 Yaş Arası Gençlerin Internetin Doğru Kullanımına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi", Bilişim 2006 Sheraton Oteli 7-10 Kasım 2006 Ankara

[6] BOYDAK M. "İlköğretim Öğrencilerinin İnternet Kullanım Düzeyleri ve Amaçları" s. 472. VII. Uluslar rası Eğitim Teknolojileri Konferansı, 3-5 Mayıs 2007 Yakındoğu Üniversitesi Kıbrıs.

Özgeçmişler

Mehmet AKSÜT

Ankara Üniversitesi Eğitim Planlaması ve Teftişi Doktora, TODAİE Kamu Yönetimi Yüksek Lisans, Uludağ Üniversitesi İ.İ.B.F. İktisat Lisans.Uşak Üniversitesi Yrd. Doçent. Türkiye Bilişim Derneği Uşak İl Temsilcisi

İbrahim ÖZER

Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü üçüncü sınıf öğrencisi. „İnternet Suçları Paneli" 27 Ekim 2007 Uşak Atatürk Kültür Merkezi Panelisti.

Aysun GÜNDÜZ

Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü üçüncü sınıf öğrencisi.

Pınar KAŞIKÇI

Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü ikinci sınıf öğrencisi.